

Udskriftsdato: 22. december 2025

KEN nr 10209 af 21/11/2008 (Gældende)

**Landsskatteretskendelse vedr. gevinst ved ekstraordinær indfrielse af
garantbeviser – skattefrihed for fysiske personer – bindende svar
(SKM2006.SR)**

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 07-00593

Landsskatteretskendelse vedr. gevinst ved ekstraordinær indfrielse af garantbeviser – skattefrihed for fysiske personer – bindende svar (SKM2006.SR)

Resumé

Gevinst ved ekstraordinær indfrielse af garantbeviser i forbindelse med en sparekasses sammenlægning med en bank var skattefri for personer.

Klagen vedrører spørgsmålet om, hvorvidt en gevinst ved ekstraordinær indfrielse af garantbeviser i forbindelse med en sparekasses sammenlægning med en bank, er skattefri for fysiske personer.

Landsskatterettens afgørelse

Klagerens repræsentant har anmodet Skatterådet om bindende svar. Der er stillet følgende spørgsmål: »Kan Skatterådet bekræfte, at en gevinst ved indfrielse af garantbeviser til overkurs vil være skattefri for fysiske personer?« Skatterådet har svaret »Nej.«

Landsskatteretten ændrer det bindende svar til »Ja«.

Sagens oplysninger

Sagens faktiske forhold er i Skatterådets afgørelse beskrevet således:

»Baggrund

G1 er en mindre og velkonsolideret sparekasse med hovedsæde i Y1 og med filial i Y2.

Sparekassen havde ved udgangen af 2005 en garantikapital på t.kr. 8.562 fordelt på 817 garantier. Garanternes retsstilling er reguleret i §§ 2 og 3 i sparekassens vedtægter, hvoraf der fremgår følgende:

- bestyrelsen er bemyndiget til løbende at ændre garantikapitalens størrelse og garanternes antal.
- enhver indskyder har ret til at indtræde som garant mod indbetaling af mindst 1.000 kr. garantikapital.
- Sparekassen er berettiget, men ikke forpligtet, til at forrente garantikapitalen med en rente på 4 % -point over den gældende indlånsrente på 3 måneders opsigelse.
- Garantbeviserne kan frit overdrages.
- Ingen garant er forpligtet til at lade garantikapital indløse og ingen har krav herpå. Sparekassen er kun berettiget til at indløse garantikapital, såfremt antallet af stemmer ikke derved bringes under 1.000, garantikapitalen ikke under 1 mio. kr. og egenkapitalen ikke under lovkravet til denne

Der vedlægges kopi af vedtægterne, ligesom der vedlægges et eksemplar af den folder, som sparekassen uddeler til sine kunder (disse bliver ikke forelagt for Skatterådet). Som det fremgår heraf har garantikapitalen status som ansvarlig kapital og er dermed ikke dækket af Indskydergarantifonden.

Den øverste ledelse i G1 fører i øjeblikket fortløbende drøftelser med et andet pengeinstitut – som er organiseret i aktieselskabsform – om sammenlægning (fusion).

Som det fremgår ovenfor rummer sparekassens vedtægter ingen bestemmelser i en sådan situation. Hvis forholdet skal reguleres efter vedtægterne, kan garanterne i princippet forhindre en sammenlægning, da de som nævnt ikke er forpligtet til at lade deres garantikapital indløse.

Garanternes positive indstilling vil derfor være en helt afgørende forudsætning for en sammenlægning. Det overvejes på denne baggrund at tilbyde garanterne indløsning af deres garantbeviser til ca. kurs 130, idet indfrielsen vil blive vederlagt dels med et kontant beløb svarende til den pålydende værdi

af garantibeviserne samt med 2 aktier i det andet pengeinstitut. Der er tale om børsnoterede aktier, hvorfor værdien af disse varierer. Det ligger dog fast, at indfrielsen vil give garanterne en kursgevinst.«

Det fremgår af de under sagens behandling for Landsskatteretten meddelte oplysninger, at ovennævnte vedtægter blev vedtaget på repræsentantskabsmødet i sparekassen den 28. februar 2005, og at de trådte i stedet for sparekassens vedtægter af 22. februar 1999 og senere ændringer. Ifølge § 2, stk. 3, i de vedtægter, som blev vedtaget på repræsentantskabsmødet i sparekassen den 26. februar 2003, skulle garantikapitalen forrentes med den i sparekassen til enhver tid gældende indlånsrente på 3 måneders opsigelse med et tillæg af 4 % p.a. Retterne forfaldt til udbetaling 1 gang årligt. Dette blev alene ændret på grund af nye regler i en særlig regnskabsbekendtgørelse for pengeinstitutter, der medførte, at garantikapitalen ikke uden vedtægtsændringen ville kunne medregnes til den såkaldte kernekapital.

Der er fremlagt en oversigt over de rentesatser, der har været gældende for garantibeviserne fra kursgevinstlovens ikrafttræden i 1985 og indtil sparekassen blev fusioneret med H1 A/S. Forholdet mellem rentesatsen for garantibeviserne og mindsterenten for perioden 2. oktober 1985 – 30. juni 2006, i alt 249 måneder er af repræsentanten sammenfattet således:

- I ca. 4 % af tiden har garantirenten været identisk med mindsterenten.
- I ca. 41 % af tiden har garantirenten været mindre end mindsterenten
- I ca. 55 % af tiden har garantirenten været højere end mindsterente.

I de sidste 10 år forud for sammenlægningen har garantirenten i stort set hele perioden været højere end mindsterenten.

Der er endvidere fremlagt en erklæring fra Danmarks lokale banker, Sparekasser og andels-kassers forening, hvoraf fremgår, at et garantbevis/indskud er et indskud på en indlånskonto på særlige vilkår i en sparekasse. Det fremgår endvidere, at sparekasserne i praksis forrenter alle deres garantiindskud, typisk med en attraktiv rente, at der ikke er kendte eksempler på, at garantiindskud har været handlet/indfriet til anden værdi end indskuddets pålydende.

Repræsentanten har over for Landsskatteretten oplyst, at sparekassen i slutningen af 2006 i medfør af overdragelsesaftale af 28. august 2006, blev sammenlagt med H1 A/S. Banken har på de tidligere garanters vegne påklaget det bindende svar afgivet af Skatterådet, idet spare-kassens tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed blev inddraget på tidspunktet for sammenlægningens ikrafttræden den 30. juni 2006.

Den 10. august 2006 blev det i en pressemeddelelse bekendtgjort, at sparekassen, efter tilslutning fra den ifølge vedtægterne krævede del af repræsentantskabet, ville blive sammenlagt med H1 A/S med virkning fra 1. september 2006.

Garanterne fik tilbudt indløsning af deres garantbeviser til overkurs, hvilket skete ved, at man gav kunderne en valgmulighed. Enten kunne de vælge at ombytte deres garantbeviser med aktier i H1 A/S. For hvert garantbevis på kr. 1.000 ville de i så fald modtage 8 H1 A/S-aktier á nom. 100 kr. Herudover ville de gratis modtage 2 H1 A/S-aktier. Sammenlagt ville de altså modtage 10 H1 A/S-aktier for hvert garantbevis á 1.000 kr. H1 A/S-aktierne havde dengang en værdi omkring kurs 125, hvorfor de 10 aktier repræsenterede en værdi på kr. 1.250.

Alternativt kunne garanterne vælge en kontant indløsning af deres garantbevis. I så fald ville de modtage et kontant beløb svarende til den pålydende værdi af deres garantbeviser. Herudover ville de gratis modtage 2 H1 A/S-aktier á nom. 100 kr. Også i dette tilfælde ville garanterne således modtage værdier for kr. 1.250 for hvert garantbevis på kr. 1.000.

H1 A/S-aktien havde på det pågældende tidspunkt en kurs på ca. 125 kr., hvorfor hver garant ville modtage ca. 1.250 kr. for hvert garantbevis.

Størstedelen (ca. 95 %) af garanterne valgte førstnævnte tilbud, altså at lade garantbeviserne indløse til i alt 10 H1 A/S-aktier.

Skatterådets afgørelse

Garantbeviserne er omfattet af kursgevinstlovens § 14. Det følger af bestemmelsen, at såfremt bestemte betingelser er opfyldt, vil fordringer være blåstemplede og en kursgevinst for fysiske fordringer vil følgelig være skattefri.

Garantbeviserne skal betragtes som variabelt forrentede fordringer, idet renten kan variere. Fordringerne er derfor omfattet af kursgevinstlovens § 14, stk. 4.

Der er ikke fremlagt dokumentation for, at garantbevisernes rente er udtryk for en rente, der følger markedsrenten. Der er tillige ikke fremlagt dokumentation for, at kursen på garantbeviserne ikke vil kunne afvige væsentligt fra indfrielseskursen. Der er henvist til SKM2001.613.LSR.

Indfrielseskursen på garantbeviserne lød på kurs 100, men garantterne er blevet tilbudt en kurs på ca. 130. En kursafvigelse på 30 kurspoint er klart at sidestille med en væsentlig afvigelse fra indfrielseskursen.

SKAT indstillede herefter, at der blev svaret »nej« til spørgsmålet, hvilket Skatterådet tiltrådte.

Klagerens påstand og argumenter

Klagerens repræsentant har nedlagt påstand om, at det af Skatterådet afgivne svar ændres til »ja«.

Repræsentanten er enig med Skatterådet i, at garantbeviserne er omfattet af bestemmelsen i kursgevinstlovens § 14, stk. 4, om fordringer med variabel rente. Ligeledes er repræsentanten enig i, at indfrielsen konkret er sket til en ikke ubetydelig overkurs.

Fordringerne skal ikke anses for sortstemplede, idet de særlige indfrielsesvilkår ikke kunne forudses på tidspunktet for udstedelsen af fordringerne, hvilket er afgørende for, om fordringerne opfylder mindsterentekravet eller ej. Der henvises til SKM2004.146.LR, i hvilken afgørelse Ligningsrådet lagde til grund, at der ikke kan ske kursstigninger eller kursfald på garant-beviser, idet dette ville forudsætte, at kursen på fordringen kan afvige væsentligt fra indfrielseskursen.

Garantbeviser er almindeligt indlån på særlige vilkår. Der er intet marked for handel med garantbeviser, og handel med garantbeviser sker kun meget sjældent. I givet fald sker det altid til kurs 100. Udstedelse af garantbeviser sker til pålydende værdi, og når disse indløses af spare-kasser sker det på samme vilkår.

De omhandlede garantbeviser repræsenterer alene en værdi, der svarer til deres pålydende. Ingen uafhængig tredjemand ville således have betalt mere end kurs 100 for beviserne. Når disse blev indfriet til overkurs skyldtes det alene de forretningsmæssige grunde, nemlig at man ønskede opbakning til sammenlægningen med H1 A/S.

Kursen på garantbeviserne kunne imidlertid ikke generelt afvige fra indfrielseskursen med den konsekvens, at fordringerne skal anses for sortstemplede. Forholdet kan sammenlignes med tilfælde fra gældsområdet, hvor en skyldner må betale et gebyr eller lignende (en over-kurs) for at kunne indfri gæld, der ellers er uopsigelig. Efter fast praksis skal et sådant gebyr behandles efter reglerne i kursgevinstloven. Repræsentanten henviser til SKM2001.620.LSR. Sådanne overkursbeløb er generelt fradragsberettigede for selskaber i medfør af kursgevinst-lovens § 2. Bestemmelsen i kursgevinstlovens § 7, stk. 2, udelukker som udgangspunkt fradrag for tab på gæld, der skal indfries til overkurs, men bestemmelsen finder ikke anvendelse, fordi kurstabet ikke kan forudses med sikkerhed på tidspunktet for stiftelsen af lånet. På samme måde har garantterne i sparekassen ikke – ved erhvervelsen af garantbeviserne – på nogen måde kunne forudse, at indfrielse til overkurs kunne komme på tale.

Der er således ikke grundlag for at hævde, at vilkårene for garantbeviserne kunne medføre, at kursen på disse kunne variere fra indfrielseskursen. Garantbeviserne er ikke altid blevet forrentet over mindsterenten, men det er uden selvstændig betydning, idet variabelt forrentede fordringer kun anses for sortstemplede, hvis rentens variation og vilkårene for opsigelse medfører, at kursen på fordringen kan afvige væsentligt fra indfrielseskursen, jf. kursgevinstlovens § 14, stk. 4.

Garantbeviserne må herefter anses for at opfylde mindsterentekravet i kursgevinstloven, hvorfor gevinst på garantbeviser er skattefri for fysiske personer.

SKAT, Hovedcentrets indstilling

Hovedreglen er, at kursgevinster er skattepligtige, og KGL § 14 er en undtagelse dertil. Der skal efter § 14, stk. 4 være en vis forudsigelighed i hvordan kursen på den pågældende fordring udvikler sig, ellers er fordringen sortstemplet. I denne sag sker der en ændring af vilkårene for garantbeviserne i forbindelse med indløsningen, hvorfor der skal ske en nyvurdering. Ifølge praksis er det nok, at der blot er en vis mulighed for, at kursen kan afvige væsentligt fra indfrielseskursen, for at anse fordringen for sortstemplet, jf. SKM2001.613.LSR. Da dette er tilfældet i denne sag er garanternes gevinst skattepligtig, og Skatterådets afgørelse indstilles derfor stadfæstet.

Landsskatterettens bemærkninger og begrundelse

G1 var ifølge vedtægternes § 1, stk. 3 en selvejende institution, og sparekassens garantikapital hæftede på samme måde for sparekassens forpligtelser som aktiekapitalen i et aktieselskab. Det følger endvidere af vedtægternes § 3, stk. 2, at garanterne ikke var forpligtet til at lade garantikapital indløse, og at garanterne ikke havde krav derpå.

Garanterne havde således ikke, forinden sammenlægningen med H1 A/S, et retskrav på at få tilbagebetalt den indbetalte garantikapital. Tværtimod var sparekassen ikke i alle tilfælde berettiget til at tilbagebetale garantikapitalen, idet dette forudsatte, at sparekassen også efter udbetalingen opfyldte kapitalkravet i lov om finansiell virksomhed § 124. Garantikapitalen kunne ligeledes gå tabt i tilfælde af sparekassens konkurs, og garanternes tab ville ikke være dækket af Indskydergarantifonden.

Ifølge den fremlagte erklæring fra Danmarks lokale banker, sparekasser og andelskassers forening er et garantbevisindskud et indskud på en indlånskonto på særlige vilkår i en sparekasse. Efter Ligningsvejledningens afsnit S.C.2.2 betragtes garantikapitalen endvidere som en gæld, der påhviler sparekassen, og renterne er fradragsberettigede for sparekassen.

Bankens repræsentant og Skatterådet er enige om, at garantbeviserne skal betragtes som variabelt forrentede fordringer, og at en gevinst ved indfrielse er skattefri for fysiske personer, hvis mindsterentekravet i kursgevinstlovens § 14, stk. 2 og 4, er opfyldt.

Efter det oplyste om garantbevisernes rente er der, uanset sparekassen ifølge den seneste vedtægtsændring ikke har været forpligtet til at forrente garantikapitalen, ikke grundlag for at antage, at renten ikke i det væsentlige har fulgt markedsrenten for sammenlignelige lån. Herefter, og da der ikke har foreligget et indfrielsestidspunkt, ligesom der ikke har været et marked for omsætning af garantbeviser, og indløsning altid har fundet sted til kurs 100, kan det ikke antages, at kursen på garantbeviserne ville kunne afvige væsentligt fra indfrielseskursen. Den overkurs på 30 kurspoint, som garanterne fik ved indløsningen, skyldtes ekstraordinære omstændigheder, idet sparekassen skulle fusionere med banken, hvilket ikke kunne forudses på stiftelsestidspunktet. Kursgevinsten er herefter skattefri for personer, jfr. kursgevinstlovens § 14, stk. 2 og 4.

Det bindende svar ændres til: »Ja«.